

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на тема „Креативност, мотивация и родителска подкрепа при ученици от начална училищна възраст“

Докторант: Благовеста Димитрова Дафкова

Научен ръководител: Доц. д-р Стоил Мавродиев

Изготвила становището: проф. д-р Станислава Стоянова

Темата за учебната мотивация е винаги актуална поради значението на образованието за личностното развитие и реализация, както и за напредъка на обществото. Връзката на мотивацията с креативността разкрива допълнителни възможности за стимулиране на учебна мотивация, за което допринася и родителската подкрепа, оказвана на учениците

Теоретичната част на дисертационния труд разглежда възрастови особености на учениците от начална училищна възраст по отношение на тяхното себепознание, емоционално, познавателно и комуникативно развитие, учене и игра; подходи за творческо възпитание и за стимулиране на креативност при ученици в начална училищна възраст; теории за мотивацията, класификации на видовете мотивация, възможности за мотивиране за развитие на творческия потенциал; ролята на взаимоотношенията между деца и родители, както и на стиловете на родителско възпитание за развитие на детето, за насърчаване на неговите креативност и мотивация; важноста на партньорството между образователната институция и родителите за развитие на компетентностите на детето, насърчаване на неговите креативност и мотивация.

Докторантката издига три хипотези, които проверява сред 100 изследвани ученици, 114 родители на ученици и 89 учители, като прилага рисувателен тест за диагностика на креативност на Уилямс, тест за

креативност на Торанс, проективна методика „Незавършени изречения“ на А. Б. Орлов за диагностика на мотивация за учебна дейност и една анкета с учители и две анкети с родители относно мотивацията за учене и креативността на учениците.

Докторантката предлага собствен модел за повишаване на мотивацията и креативността на учениците в начална училищна възраст чрез използване на информационни и комуникационни технологии, както и на три групи методи на обучение – информационен, феноменологичен и кооперативен. Този модел е приложен в експериментална група в рамките на един учебен срок, с участие на родителите във всяка поставена задача на учениците и резултатите са сравнени с тези на контролна група, обучавана по традиционен начин. Резултатите са обработени статистически и обобщени.

Приноси на докторската дисертация са установяване на ролята на родителската подкрепа за мотивацията и креативността в начална училищна възраст, предлагане и прилагане на програма за повишаване на креативността и мотивацията на учениците в начална училищна възраст, както и установяване на ефективността на тази програма, което позволява бъдещото ѝ използване в образователния процес.

Бих искала да отправя следните препоръки към докторантката:

В текста на дисертацията са цитирани някои автори, които липсват в списъка с литература, като например Е. Ериксон, Ж. Пиже. Би трябвало да има съответствие между източниците, цитирани в текста и тези от списъка с литература.

Заглавията на точка „1.3.1. Мотивация и мотивационни теории“, и точка „1.3.2. Мотивационни теории“ се припокриват отчасти, което би трябвало да бъде избегнато.

Докторантката би трябвало да избягва употребата на термина „обект на изследване“ по отношение на изследваните лица в съответствие с препоръките на Американската Психологическа Асоциация.

Повечето от задачите на дисертационния труд звучат твърде общо и могат да се отнасят за всевъзможни изследвания (например, „Да се изготви инструментариум за провеждане на изследването“, „Да се проведат изследвания“, „Да се анализират резултатите от проведеното изследване и да се формулират изводи, включително и насочени към за практиката“). Задачите би трябвало да се формулират конкретно за самото изследване.

Докторантката би трябвало като източник относно теста за креативност на Торанс да посочи публикации на Катя Стойчева, която работи по адаптация за България на методиките на Торанс за диагностика на креативност. Това е необходимо, защото докторантката не представя никакви данни за психометричните характеристики на използваните от нея тестови методики.

Въпреки посочените забележки и препоръки дисертационният труд има несъмнени достойнства, така че подкрепям придобиването на образователната и научна степен „доктор“ от Благовеста Димитрова Дафкова.

05.01.2023 г.

Изготвила становището:

Проф. д-р Станислава Стоянова

OPINION

for the PhD thesis on the topic „Creativity, motivation, and parental support in elementary school-aged student“

PhD student: Blagovesta Dimitrova Dafkova

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Stoil Mavrodiev, D.Sc.

Opinion by: Prof. Stanislava Stoyanova, PhD

The topic of learning motivation is always relevant because of the importance of education for personal development and realization, as well as for the progress of society. The relationship between motivation and creativity reveals some additional opportunities for stimulating learning motivation, which is also helped by parental support provided to students.

The theoretical part of this PhD thesis deals with the primary school students' developmental peculiarities regarding their self-awareness, emotional, cognitive and communicative development, learning and play; some approaches for creative education and for stimulating creativity among students of primary school age; some theories of motivation, some classifications of types of motivation, some opportunities for motivating to develop own creative potential; the role of relationships between children and parents, as well as parenting styles for child's development, for promoting child's creativity and motivation; the importance of the partnership between the educational institution and the parents for the development of the child's competences, promotion of child's creativity and motivation.

The PhD student formulated three hypotheses, which she corroborated among 100 studied students, 114 parents of students and 89 teachers, applying Williams' drawing test for creativity diagnosis, Torrance creativity test, Orlov's projective methodology "Incomplete sentences" for diagnosis of motivation for

educational activity and one survey with teachers and two surveys with parents regarding motivation for learning and creativity of students.

The PhD student offered her own model for increasing motivation and creativity of primary school-aged students by using information and communication technologies, as well as three groups of learning methods - informational, phenomenological and cooperative. This model was implemented in an experimental group within one school term, with parental involvement in each students' task, and the results were compared with those of a control group taught in a traditional way. The results were processed statistically and summarized.

The scientific contributions of this PhD thesis concern establishing the role of parental support for motivation and creativity in elementary school age, proposing and implementing a program to increase creativity and motivation in elementary school students, and establishing the effectiveness of this program, which allows its future use in the educational process.

I would like to make the following recommendations to the PhD student:

Some authors are quoted in the text of this PhD thesis that are missing from the list of references, such as E. Erikson, J. Piaget. There should be correspondence between the sources quoted in the text and those in References.

The headings/titles of section "1.3.1. Motivation and motivational theories", and section "1.3.2. Motivational theories" partially overlap, which should be avoided.

The doctoral student should avoid using the term "object of research" regarding the participants in the study, in accordance with the recommendations of the American Psychological Association.

Most of the objectives of the PhD thesis are formulated too generally and they can refer to all kinds of research (for example, "To prepare a toolkit for conducting the research", "To conduct research", "To analyze the results of the

conducted research and formulate conclusions, including those aimed at practice"). The objectives should be formulated specifically for the study itself.

The PhD student should quote some publications by Katya Stoycheva as a source of Torrance creativity test, because Katya Stoycheva has worked on the adaptation for Bulgaria of Torrance creativity tests. This is necessary because the PhD student does not present any data regarding the psychometric properties of the tests/questionnaires that she used.

Despite these remarks and recommendations, this PhS thesis has some undoubted merits, so I support the acquisition of the educational and scientific degree "PhD" by Blagovesta Dimitrova Dafkova.

05 January 2023

Opinion prepared by:

Prof. Stanislava Stoyanova, PhD